

Drangedal kommune

Mål for forvaltning av hjort i Drangedal kommune 2015 - 2017

Vedtatt av Drangedal kommunestyre 12.03.2015

Bakgrunn:

I § 1 i Lov om viltet sies det: ” Viltet og viltets leveområder skal forvaltes i samsvar med naturmangfoldloven og slik at naturens produktivitet og artsrikdom bevares. Innenfor denne ramme kan viltproduksjonen høstes til gode for landbruksnæringen og friluftsliv. ”Denne paragrafen danner bakgrunn for forvaltning av alt vilt, også hjort.

Dagens situasjon:

Hjortetettheten ser ut til å være forholdsvis stabil i Drangedal. Frem til 2011 gikk antall observasjoner og fellingene stadig oppover, men fra 2011 og frem til i dag har det gått noe ned. På bakgrunn av generelle tilbakemeldinger er det allikevel grunn til å tro at tettheten øker sakte.

Hjorten i Telemark er blant landets flotteste når det gjelder kvalitet. Dette er noe som bør tas vare på. Hjorten representerer store verdier.

Det er en del bekymring blant grunneiere når det gjelder hjort i forhold til skader på skog. Vi vet ikke nok om dette ennå. Men vi vet at det finnes eksempler på at hjorten har gjort betydelig skade på gran. Dette er gjerne knyttet til store tettheter av dyr ofte i sammenheng med vinterfôring. Samtidig vet vi at det finnes områder med en relativt stor bestand av hjort hvor det overhode ikke finnes skader på skog.

Det har også vært uttrykt bekymring over en mulig næringskonkurranse mellom elg og hjort. Dette er også forhold vi ikke vet nok. Men antakelig vil konkurransen internt i elgstammen eller internt i hjortestammen, bli like avgjørende som mellom artene. Vi vet at hjorten har hatt en stor vekst i Telemark (og landet ellers) samtidig med at vi har hatt tidens største elgstamme. Anatomien på elg og hjort er svært forskjellige. Mens elgen har kort hals og er tilpasset beiting i busksjiktet, har hjorten en lengre hals for å kunne beite nær bakken. Dette viser at de er tilpasset til å utnytte forskjellige beiteplanter og ikke i utgangspunktet konkurrerer om de samme beiteplantene. Næringskonkurranse kan heller være aktuelt i forhold til rådyr. Hjorten er også i likhet med rådyr følsom overfor store snømengder og harde vintre.

Ønsket situasjon:

Den optimale hjortestammen bør bestå av flest mulig produktive dyr og gi en høy og mest mulig stabil avkastning til nytte og glede for rettighetshavere, jegere og den øvrige befolkning.

Hjortestammen bør være så stor som mulig, uten at beitegrunnlaget blir ødelagt og uten at det skapes for store andre problemer med for eksempel uakseptable beiteskader på skog og innmark.

Hjortestammen bør ikke tillates å bli så stor at det går ut over vektutviklingen og den generelle kvaliteten på dyrene. Vi skal ta vare på den gode kvaliteten som nå er i stammen.

Forutsetninger for en optimal hjortestamme vil være:

- Nok vinterbeite av god kvalitet
- Nok produktive hinder i bestanden
- Nok store bukker i bestanden
- En bestandstørrelse tilpasset beite, skogskader og trafikk

Dersom vi lykkes med dette vil det gi:

- Store dyr
- En produktiv stamme
- Ubetydelige skogskader
- Økt avkastning

Kommunens målsetting:

Hovedmål for hjorteforvaltningen:

En sunn, produktiv og bærekraftig bestand som gir en høy og mest mulig stabil avkastning til nytte og glede for rettighetshavere, jegere og den øvrige befolkning.

Hjortebestanden bør holdes på et nivå som ikke forringer beitegrunnet, ikke skaper uakseptable skogskader og uhåndterlige trafikkproblemer.

Mål for bestandsutviklingen i Drangedal kommune:

Hjortetettheten i Drangedal må fortsatt sies å være relativt beskjeden. På samme måte som i andre kommuner i Telemark, er hjorten i Drangedal "klumpvis" fordelt. Det betyr at enkelte områder i kommunen har en relativt høy hjortetetthet, mens hjorten kan være totalt fraværende i andre områder.

Hva ønsker vi med hjorten i kommunen vår?

Målet for den videre bestandsutviklingen bør være å bygge opp stammen ytterligere slik at flest mulig rettighetshavere kan få nytte og glede av dette viltet, men uten at det blir vesentlige skader på skog og innmark. Det er ønskelig å øke bestandstørrelsen, samtidig med at jaktuttaket stimulerer til at både koller og bukker oppnår fullvoksen alder.

For å øke bestandstørrelsen effektivt må enten tildelingen/kvoten begrenses eller uttaket av spesielt voksne hunndyr begrenses. I Drangedal er ikke tildelingen en begrensende faktor. Derfor bør avskytingen av spesielt voksne hunndyr holdes på et lavt nivå slik at en sikrer en størst mulig reproduksjon. De største bukkene har også en viktig rolle i bestanden. Disse stimulerer brunsten og mangel på de store bukkene kan føre til lavere drektighetsandel, større spredning av kalvingstidspunkt og en gjennomsnittlig seinere kalvingsdato. Slikt sett må en være forsiktig med uttaket av disse. De store bukkene oppsøker hunndyra i brunsten og forsøker å samle seg et større eller mindre harem av koller, kalver og ungdyr. Hjorten tåler trolig en noe større skjevhet i strukturen enn elg. Dersom man har en god gjennomsnittsalder (4-6 år) i bukkesegmentet, er det trolig uproblematisk med et hind / bukk forhold på 2-3:1 i en bestandsoppbyggingsfase.

De tre siste årene har sett hind/bukk ligget på henholdsvis 1,35(2012), 1,85(2013) og 2,0(2014 – ufullstendige data).

Delmål

Bestandsovervåkning - alle jaktfelt skal:

- Føre sett hjort-skjema.
- Registrere vekter på alle skutte dyr.
- Leverer inn kjever fra alle felte hjort, samt livmor med eggstokker fra alle hunndyr 1,5 år og eldre. Datamaterialet brukes i overvåkingsprogrammet for hjortevilt.

Bestands-planer/områder og oppfordringer

- Det skal jobbes for at flest mulig vald tildeles gjennom bestandsplaner. Innen målperiodens utløp skal minst 60 % av godkjent areal tildeles gjennom bestandsplaner. (det har i forkant av revisjonen av disse målsettingene, blitt jobbet mot aktuelle bestandsplanområder. Målet skal oppnås ved å fortsette informasjonsarbeidet).
- Bestandsplanområder og vald med bestandsplan skal gis en reel mulighet til å påvirke utviklingen av "egen" bestand. Det må likevel tas ansvar for å forvalte hjortebestanden på en faglig forsvarlig måte.
- Alle bestandsplaner skal rulleres samme år.
- En stor andel av uttaket bør være kalv og ungdyr (50 – 60 %). Dette for å holde rekrutteringen og bestandsveksten under kontroll. Det resterende uttaket fordeles likt mellom voksne hann- og hunndyr eller med en overvekt av voksne hanndyr.

Avvik fra godkjente bestandsplaner

Ved vesentlige avvik fra godkjent bestandsplan, kan kommunen tildele dyr etter målrettet avskyting, jf. § 21 i hjorteviltforskriften. Ved vurdering av hva som er "vesentlige avvik" skal følgende kriterier legges til grunn:

- Dersom det på et gitt tidspunkt i planperioden, ikke er mulig å oppfylle kriteriene i planen, vil det regnes som avvik.
- Ca. 10 % av ubenyttet kvote ett år kan overføres til neste år. I bestandsplanområder som får overført fellingstillatelser til neste års kvote, følger tillatelsen det valdet som i utgangspunktet hadde rettigheten til å felle dyret.
- Overskridelse av kvoten ved planperiodens slutt, anses som feilskyting og behandles iht. viltlovens § 48, dyret/ene blir inndradd til fordel for det kommunale viltfondet.
- Et avvik på ca. 10 % ift. planlagt årlig uttak av alder og kjønn skal normalt aksepteres. Eventuelle avvik et år skal uansett forsøkes rettet opp neste år.
- Det regnes aldri som avvik dersom det felles kalv istedenfor andre alderskategorier.

Bestandsutvikling

- Hind : bukk-forholdet skal ikke overstige 3:1 (snitt 2012-2014: 1,74)
- Sett kalv pr. hind skal ligge på dagens nivå eller mer (snitt 2012-2014: 0,55)
- Gjennomsnittlig kalv- og ungdyrvekter skal ikke under dagens nivå.

Tilskudd

- Alle vald/bestandsplanområder i Drangedal som utarbeider bestandsplan gis et årlig driftstilskudd på kr. 5000,-. Skriftlig søknad må sendes kommunen hvert år innen jaktårets utløp (31. mars). Den årlige tilskuddsretten faller bort dersom søknad ikke er mottatt innen fristen.